

Makale türü: Araştırma makalesi**Article type:** Research article

Geliş tarihi 01.08.2024

Submitted date

Kabul tarihi 10.11.2024

Accepted date

Elektronik yayın tarihi 28.02.2025

Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Özbek, E., Aydoğan, M., Duran, M., & Altınok N. (2025). Sporcu ve Sedanter Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Öğrenme Tutumları ve Akademik Güdülenmelerinin Belirlenmesi. *Journal of History School*, 74, 757-775.

SPORCU VE SEDANTER ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENME TUTUMLARI VE AKADEMİK GÜDÜLENMELERİNİN BELİRLENMESİ¹

Ender ÖZBEK² Mehmet AYDOĞAN³ Muhsin DURAN⁴ Neşet ALTINOK⁵

Öz

Bu çalışmanın amacı, spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme tutumları ve akademik güdülenmelerinin yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf bakımından incelenmesidir. Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Dicle Üniversitesinde öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, kolay örnekleme yöntemi ile seçilmiş 1496 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, Çevrimiçi Öğrenme Tutum Ölçeği ve Akademik Güdülenme Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde “frekans dağılımları, aritmetik ortalamaları, standart sapmalara yönelik hesaplamalar yapılmış, “bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA)” kullanılmıştır Yapılan analizler sonucunda, kadın öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumlarının erkek öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumlarından

¹ Yazar etki oranı: 1.yazar: %25, 2. yazar: %25, 3. yazar: %25., 4. yazar: %25. Etik kurul onayı Dicle Üniversitesi, 10/01/2024 tarih, E-14679147-663.05-634198 sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır.

²Öğr. Gör. Dr., Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu endersozbek@gmail.com Orcid: 0000-0003-4348-5290

³Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Engellilerde Egzersiz ve Spor Bilimleri Bölümü, m.aydgn66@gmail.com Orcid: 0000-0002-6856-8319

⁴Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, muhsinduran80@gmail.com Orcid: 0000-0002-9109-5804

⁵ Beden Eğitimi Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı, Samsun Atakum Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, n.altinok66@gmail.com Orcid: 0000 0002 5904 9488

anlamalı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaş aralıklarının, öğrenim gördükleri bölümlerin ve sınıf değişkeninin çevrimiçi öğrenmeye yönelik tutumu etkilemediği görülmüştür. Kadın öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin erkeklerin akademik güdülenme düzeylerinden anlamalı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. 22-25 yaş aralığında bulunan öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin 18-21 yaş aralığında bulunan öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinden anlamalı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin spor yapma durumlarına göre akademik güdülenmelerinin, sınıf düzeyi ve bölüm değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sporcu, Sedanter, Çevrimiçi Öğrenme, Akademik Güdülenme.

Determination of Online Learning Attitudes and Academic Motivation of Athletes and Sedentary University Students

Abstract

The aim of this study is to examine the online learning attitudes and academic motivations of university students who do and do not engage in sports, in terms of age, gender, department, and class. In the research, a survey model from quantitative research methods was used. The population of the study consists of students studying at Dicle University, while the sample was made up of 1496 students selected using the convenience sampling method. Data collection tools included a Personal Information Form, an Online Learning Attitude Scale, and an Academic Motivation Scale. For data analysis, calculations for frequency distributions, arithmetic means, and standard deviations were performed, and Independent Samples t-test and one-way ANOVA tests were used. As a result of the analyses, it was found that the online learning attitudes of female students were significantly higher than those of male students. It was observed that the age ranges, departments, and class variables of the students did not affect their attitudes towards online learning. It was also found that the academic motivation levels of female students were significantly higher than those of male students. Furthermore, it was discovered that the academic motivation levels of students aged 22-25 were significantly higher than those of students aged 18-21. The academic motivations of students based on their sports participation did not differ according to class level and department variables.

Keywords: Athlete, Sedentary, Online Learning, Academic Motivation.

GİRİŞ

Eğitim araştırmalarının önemi tüm ülkeler için çok önemli bir faktördür. Aslında eğitim kavramı psikolojik ve kişisel gelişimin en önemli başlangıç noktası olarak kabul edilmektedir. Medyanın gelişimi eğitim sistemine de yansıyor ve olumlu bir etki yarattığı görülüyor. Bilgisayar, televizyon, internet, uydu, radyo vb.

Teknolojinin eğitimde köklü değişikliklere neden olduğu anlaşılmaktadır. İnternet teknolojisinin eğitim sisteminde uygulanmasıyla birlikte “çevrimiçi eğitim” adı verilen ayrıntılı bir eğitim modelinin geliştirildiği söylenmektedir (Kırık, 2014, s.73). Çevrimiçi öğrenme eşzamanlı veya eş zamansız olarak gerçekleşebilir. Eşzamanlı çevrimiçi öğrenme, öğrenen ve öğretmenin aynı anda farklı yerlerde öğrenme etkinliklerine katıldığı bir süreç iken, eş zamanlı olmayan çevrimiçi öğrenme, öğrenen ve öğretmenin farklı zaman ve farklı yerlerde olduğu, öğrenenin ise farklı yerlerde olduğu bir süreçtir (Horton vd. 2014).

Çevrimiçi öğrenme yalnızca diploma ve sertifika verme gibi amaçlarla kullanılabilecek bir yöntem değildir aynı zamanda yüz yüze öğrenmeyi desteklemek için de kullanılabilmektedir (Alhazbi & Ismail, 2010). Son yıllarda çevrimiçi öğrenme, yüz yüze eğitim yerine geleneksel eğitimi tamamlayıcı bir seçenek olarak görülmeye başlanmıştır (Chen & Wu, 2012). Çevrimiçi öğrenmenin örgün eğitime ek olarak kullanılması durumunda öğrencilere geleneksel sınırların ötesinde bütünsel bir deneyim sunmak mümkün olabilir (Işık ve Yağcı, 2011)

Çevrimiçi öğrenme günümüzde giderek daha yaygın hale gelmiş ve eğitim süreçlerinde de yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Okullar, kampüsler ve derslikler yerine çevrimiçi öğrenmenin yaygınlaşmasıyla; Sanal okul, derslik, kampüs ortamı gibi soyut kavramlar kullanılmaya başlandı. Teknolojinin yardımıyla öğrencilerin bilgiyi aktarması kolaylaştıkça öğrenciler çevrimiçi ortamlarda daha sosyal olmaya başlamışlardır (Gülbahar, 2018). Çevrimiçi öğrenme ortamları dolaylı sanal öğrenme ortamlarında ortaya çıkar. Öğrenme yönetim sistemi ile desteklenen bir sanal öğrenme ortamı, video konferans, forumlar, canlı dersler, sınavlar, mesajlaşma uygulamaları, projeler, raporlama ve analiz yetenekleriyle çok boyutlu bir öğrenme uygulamasına dönüştürülebilmektedir (Sarıkaya, 2020).

Akademik güdülenme, akademik çalışmalarda başarılı olmak için gerekli enerjiyi üretmek olarak tanımlanmaktadır. Bireyin belirli bir hedefe yönelik davranışını harekete geçiren motivasyon, bu davranışın devamını sağlayan ve o davranışa yön veren bir güç olarak ifade edilmektedir (Acat ve Köşgeroğlu, 2006, s.204-205).

Eğitim kurumlarındaki öğrencilerin bir kısmı öğrenme sürecine katılmaya istekli olsa da bazı öğrencilerin öğrenme sürecine katılmak istemedikleri de gözlemlenebilmektedir. Öğrenme sürecini istemeyen öğrenciler, sorunlara çözüm bulmak yerine sıkılır ve sorunlardan kaçarlar. Öğrenciler arasındaki bu farklılığın nedeni öğrenci motivasyonudur. Motivasyon, bireyin davranışını sağlayan öğrenme ve öğretme sürecinde de önemli bir rol oynar. Akademik

motivasyon güçlü olduğunda akademik başarı, yaratıcı düşünme ve öğrenme becerileri, okuldan memnuniyet gibi faktörler olumlu yönde etkilenebilir (Küçükosmanoğlu, 2015, s.3). Akademik güdüsü yüksek öğrenciler öğrenmeye aktif olarak katılırlar ve bilgiye ulaşmak için çok çalışırlar (Eggen ve Kauchak, 2010). Bu durumda akademik motivasyonun akademik başarıya da olumlu etkisinin olduğu belirtilmektedir (Wilkesmann, Fischer ve Virgillito, 2012).

Sporun birey üzerinde olumlu birçok etkisinin olduğu ve bu olumlu etkilerden birisinin de öğrenme ve güdülenme kavramları üzerine olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple bu araştırmada, sporcu ve sedanter üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme tutumları ve akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Tarama modeli, “geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Kuzu, 2013).

Örneklem

Bu araştırmanın evrenini “lisans düzeyinde eğitim-öğretime devam eden öğrenciler oluşturmakta iken araştırmanın örneklemini ise, Dicle Üniversitesi’nde farklı bölümlerde öğrenim görmektedir olan öğrenciler” oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere ait frekans analizleri aşağıda bulunan Tablo 1’de görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın kişisel bilgi formunda yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf bilgilerine dair sorular bulunmaktadır.

Çevrimiçi Öğrenme Tutum Ölçeği (ÇÖT)

Bu çalışmada, Usta, Uysal ve Okur (2016) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde geliştirilen “Çevrimiçi Öğrenme Tutum Ölçeği (ÇÖT)” kullanılmıştır. Ölçme aracı “5’li likert tipinde 20 maddeden” oluşmaktadır. “Ölçme aracına ilişkin “Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .90” olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1.

Araştırmanın örneklem grubuna ait frekans analizi sonuçları

	N (1494)	N	%
Cinsiyet	Kadın	1039	69,5
	Erkek	455	30,5
Yaş	18-21 Yaş	344	23
	22-25 Yaş	950	63,6
	26 Yaş ve üzeri	200	13,4
Sınıf	2.Sınıf	78	5,2
	3.Sınıf	798	53,4
	4.Sınıf	618	41,4
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	170	11,4
	İlahiyat Fakültesi	374	25,1
	Fen Edebiyat Fakültesi	690	46,2
	Güzel Sanatlar Fakültesi	196	13,1
	Diğer	64	4,2

“Ölçekten alınabilecek en düşük puanın 78 ve en yüksek puanın ise 202 olduğu belirlenmiştir. Ölçek yorumlanırken, elde edilen puanın yüksekliği oranında öğrencilerin olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Ölçek 4 faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu faktörler “Genel Kabul, Bireysel Farkındalık, Kullanışlılık ve Uygulama Etkililiği” olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek için yapılan faktör analizi sonuçlarına göre 20 maddeyi içeren 4 faktör toplam varyansın %63,821’ini açıklamaktadır. Ölçeğin 1,2,3,4,5,6,7. Maddeleri genel kabul alt boyutunu, 8,9,10,11,12 ve 13. Maddeleri bireysel farkındalık alt boyutunu, 14,15,16., maddeleri kullanışlılık alt boyutunu ve 17,18,19 ve 20., maddeleri ise etkin katılım alt boyutunu oluşturmaktadır. İç tutarlık katsayıları (Cronbach alpha) genel kabul faktörü için 0.77, bireysel farkındalık faktörü için 0.85, kullanışlılık faktörü için 0.79 ve uygulama etkililiği için 0.68 olarak hesaplanmıştır. Güvenilirlik testi sonucuna göre tüm ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0,90 olarak bulunmuştur” (Usta, Uysal ve Okur, 2016).

Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ)

Araştırmada kullanılan bir diğer ölçme aracı, Bozanoğlu (2004)’nın geliştirdiği “Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ)” kullanılacaktır. Ölçme aracı “5’li likert tipinde 20 maddeden” oluşmaktadır. Ayrıca ölçme aracında 4. Madde ters puanlanmaktadır. Ölçme aracına ilişkin “Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .86” olarak hesaplanmıştır (Bozanoğlu, 2004). “Ölçekten alınabilecek minimum

puan 20 ve maksimum puan 100'dür. Puanın yüksekliği, akademik güdülenmenin yüksekliğine işaret eder”.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin toplanma süreci başlamadan önce, Dicle Üniversitesi Etik Kurul Başkanlığı'ndan veri toplamak için gerekli izinler alınmıştır. Verilerin toplanabilmesi amacıyla ilk olarak “demografik bilgi soruları ve ölçme araçları çevrimiçi ortama aktarılarak (Google Form) hazır hale getirilmiştir. Google form aracılığıyla toplanan verilerde bir katılımcının birden fazla veri formu doldurmaması adına gerekli düzenlemeler yapılarak çalışmanın güvenilirliğine olumsuz etkilenmemesi için gerekli tedbirler alınmıştır. Hazırlanan form hedef kitledeki üniversitelerdeki ilgili anabilim dalındaki öğretim elemanları aracılığıyla öğrencilere ulaştırılmıştır. Araştırma formunun başında araştırmanın amacı, önemi ve neden yapıldığı ile ilgili bilgiler aktarılarak araştırmaya gönüllü katılım onam seçeneği eklenmiştir. Araştırma hakkında bilgilendirmeleri okuyan ve araştırmaya gönüllü katılmayı kabul eden katılımcılardan verilerin toplanması” sağlanmıştır.

Örneklem grubundan toplanan veriler “SPSS 25.0 paket programına aktararak öncelikle veri kaybı olup olmadığına bakılmıştır. Veri kaybı olmadığı tespit edilmiş ve 1494 verinin tamamı ile analizler” gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2.

Verilere ait normallik dağılımı değerleri

	n	Basıklık	Çarpıklık
Genel Kabul	1494	-,933	,572
Bireysel farkındalık	1494	-,864	,871
Kullanışlılık (Zaman-Emek-Maliyet)	1494	-,473	,967
Uygulama Etkililiği (Etkin katılım)	1494	-,772	,794
Akademik Güdülenme	1494	-,668	885

Araştırma dahilinde “toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla basıklık çarpıklık değerlerine” bakılmıştır. Cooper-Cutting (2022), “çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olmasını normallik açısından uygun bir durum” olarak açıklamıştır. Bu çalışmada “çarpıklık ve basıklık değerlerinin verilerin ± 2 aralığında olduğu görülmüş ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildiğinden dolayı parametrik testler uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans dağılımlarına, aritmetik ortalamalara, standart sapmalara yönelik hesaplamalar yapılmış, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA)” kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Tablo 3.

Katılımcıların çevrimiçi öğrenme tutumlarının cinsiyete göre karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	X± Ss	t	p
Genel Kabul	Erkek	455	72,26±19,49	19,687	,000*
	Kadın	1039	87,27±20,87		
Bireysel farkındalık	Erkek	455	79,98±19,97	0,467	,086
	Kadın	1039	81,25±19,32		
Kullanışlılık (Zaman-Emek-Maliyet)	Erkek	455	85,66±20,29	0,637	,073
	Kadın	1039	83,73±19,55		
Uygulama Etkililiği (Etkin katılım)	Erkek	455	79,18±19,72	0,755	,088
	Kadın	1039	77,65±19,95		

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumları ile cinsiyetleri arasında genel kabul alt boyutunda alfa düzeyinde anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, araştırmaya katılan kadın öğrencilerin genel kabul alt boyutu skorlarının (87,27±20,87), erkeklerin skorlarından (72,26±19,49) anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür. Çevrimiçi öğrenme tutumu ölçeğinin diğer alt boyutları olan “bireysel farklılık, kullanışlılık ve uygulama etkililiği alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında ise anlamlı bir farklılaşma bulunmadığı” tespit edilmiştir.

Tablo 4.

Katılımcıların çevrimiçi öğrenme tutumlarının cinsiyete göre karşılaştırılması

	Yaş aralığı	n	X± Ss	F	p
Genel Kabul	18-21 Yaş	344	73,49± 15,90	,946	,853
	22-25 Yaş	950	76,63±16,12		
	26 Yaş ve üzeri	200	74,39±16,02		
Bireysel Farkındalık	18-21 Yaş	344	80,59±16,01	,683	,638
	22-25 Yaş	950	79,62±15,63		
	26 Yaş ve üzeri	200	78,87± 15,68		
Kullanışlılık (Zaman-Emek-Maliyet)	18-21 Yaş	344	79,63±15,43	,752	,359
	22-25 Yaş	950	81,28±15,75		
	26 Yaş ve üzeri	200	81,43±15,76		
Uygulama Etkililiği (Etkin katılım)	18-21 Yaş	344	78,46±15,75	,669	,635
	22-25 Yaş	950	77,52±15,63		
	26 Yaş ve üzeri	200	77,23±15,57		

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları ile çevrimiçi öğrenme ölçeği alt boyutları olan “genel

kabul, bireysel farkındalık, kullanışlılık ve uygulama etkililiği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmadığı” tespit edilmiştir.

Tablo 5.

Katılımcıların çevrimiçi öğrenme tutumlarının sınıf değişkenine göre karşılaştırılması

	Sınıf	n	X± Ss	F	p
Genel Kabul	2. Sınıf	78	62,65±14,47	,882	,778
	3. Sınıf	798	61,47±14,62		
	4. Sınıf	618	61,73±14,38		
Bireysel farkındalık	2. Sınıf	78	61,48±14,53	,749	,632
	3. Sınıf	798	62,57±14,57		
	4. Sınıf	618	62,65±14,62		
Kullanışlılık (Zaman-Emek-Maliyet)	2. Sınıf	78	74,44±15,39	,649	,238
	3. Sınıf	798	73,28±15,33		
	4. Sınıf	618	74,63±15,79		
Uygulama Etkililiği (Etkin katılım)	2. Sınıf	78	63,58±14,36	,792	,773
	3. Sınıf	798	63,38±14,27		
	4. Sınıf	618	61,23±14,12		

Araştırmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik tutumları ile “sınıf değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına” göre, “öğrencilerin sınıf düzeyleri ile çevrimiçi öğrenme ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir.

Tablo 6.

Katılımcıların çevrimiçi öğrenme tutumlarının bölüm değişkenine göre karşılaştırılması

	Bölüm	n	X± Ss	F	p
Genel Kabul	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	170	58,76±13,47	,683	,352
	İlahiyat Fakültesi	374	57,24±13,54		
	Fen Edebiyat Fakültesi	690	58,58±18,73		
	Güzel Sanatlar Fakültesi	196	57,63±13,32		
	Diğer	64	58,38±13,52		
Bireysel farkındalık	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	170	60,11±13,62	,578	,351
	İlahiyat Fakültesi	374	59,76±13,58		
	Fen Edebiyat Fakültesi	690	59,48±18,31		
	Güzel Sanatlar Fakültesi	196	58,98±13,48		
	Diğer	64	59,24±13,59		
Kullanışlılık (Zaman-Emek-Maliyet)	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	170	57,93±13,52	,985	,221
	İlahiyat Fakültesi	374	56,82±13,97		
	Fen Edebiyat Fakültesi	690	56,58±17,58		
	Güzel Sanatlar Fakültesi	196	57,62±13,47		
	Diğer	64	57,46±13,25		
Uygulama Etkililiği (Etkin katılım)	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	78	61,63±13,93	,680	,363
	İlahiyat Fakültesi	798	61,48±13,77		
	Fen Edebiyat Fakültesi	618	61,32±13,85		
	Güzel Sanatlar Fakültesi	196	62,80±13,52		
	Diğer	64	62,58±13,48		

Araştırmaya katılan öğrencilerin “çevrimiçi öğrenmeye yönelik tutumları ile öğrenim gördükleri bölüm değişkeni arasında” yapılan analiz sonuçlarına göre, “öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile çevrimiçi öğrenme ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir.

Tablo 7.

Katılımcıların akademik güdülenmelerinin cinsiyete göre karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	X± Ss	t	p
Akademik	Erkek	455	72,47±21,57	21,362	,001*
Güdülenme	Kadın	1039	75,43±23,49		

Araştırmaya katılan öğrencilerin “akademik güdülenmeleri ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına” göre, “cinsiyet değişkeni ile akademik güdülenme düzeyi arasında istatistiksel olarak alfa düzeyinde anlamlı fark bulunduğu” tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde ise, “kadın öğrencilerin akademik güdülenme skorlarının (75,43±23,49), erkek öğrencilerin skorlarından (72,47±21,57) anlamlı derecede yüksek olduğu” görülmüştür.

Tablo 8.

Katılımcıların akademik güdülenmelerinin yaş aralıklarına göre karşılaştırılması

	Yaş aralığı	n	X± Ss	F	p	Tukey HSD
Akademik	18-21 Yaş ¹	344	74,75±16,52	5,581	,001*	1-2*
Güdülenme	22-25 Yaş ²	950	78,62±17,46			
	26 Yaş ve üzeri ³	200	76,17±16,97			

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları ile akademik güdülenme düzeyleri arasında “istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu” tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, “ortaya çıkan anlamlı farkın, 22-25 yaş aralığı skorlarının, 18-21 yaş aralığının skorlarından anlamlı derecede yüksek olmasından kaynaklandığı” görülmüştür.

Tablo 9.

Katılımcıların akademik güdülenmelerinin sınıf değişkenine göre karşılaştırılması

	Sınıf	n	X± Ss	F	p
Akademik	2. Sınıf	78	73,95±15,64	,784	,539
Güdülenme	3. Sınıf	798	72,89±17,87		
	4. Sınıf	618	74,02±15,94		

Araştırmaya katılan öğrencilerin “akademik güdülenme ile sınıf değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına” göre, öğrencilerin “sınıf düzeyleri ile akademik güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir.

Tablo 10.

Katılımcıların akademik güdülenmelerinin bölüm değişkenine göre karşılaştırılması

	Bölüm	n	$X \pm Ss$	F	p
Akademik Güdülenme	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu	170	76,85±15,53	,652	,285
	İlahiyat Fakültesi	374	78,59±15,84		
	Fen Edebiyat Fakültesi	690	77,74±18,53		
	Güzel Sanatlar Fakültesi	196	76,48±15,86		
	Diğer	64	76,25±15,77		

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik güdülenmeler, ile öğrenim gördükleri bölüm değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile akademik güdülenme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı, spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme tutumları ve akademik güdülenmelerinin yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf bakımından incelenmesidir. Yapılan analizler sonucunda, kadın öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumlarının erkek öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumlarından anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaş aralıklarının, öğrenim gördükleri bölümlerin ve sınıf değişkeninin çevrimiçi öğrenmeye yönelik tutumu etkilemediği görülmüştür. Kadın öğrencilerin akademik güdülenme düzeylerinin erkeklerin akademik güdülenme düzeylerinden anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin spor yapma durumlarına göre akademik güdülenmelerinin, sınıf düzeyi ve bölüm değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda yapılan analiz sonuçlarına göre, elde edilen sonuçlar aşağıda tartışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumları ile cinsiyetleri arasında genel kabul alt boyutunda anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, araştırmaya katılan kadın öğrencilerin genel kabul alt boyutu skorlarının erkeklerin skorlarından anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür. Çevrimiçi öğrenme tutumu ölçeğinin diğer alt boyutları olan bireysel farklılık, kullanışlılık ve uygulama etkililiği alt boyutları ile “cinsiyet değişkeni arasında ise anlamlı bir farklılaşma bulunmadığı” tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde, “Sarıbaş ve

Meydan (2020)”, yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin cinsiyetlerine göre çevrimiçi öğrenme tutumlarında anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Elde edilen sonuç ise mevcut araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları ile çevrimiçi öğrenme ölçeği alt boyutları olan “genel kabul, bireysel farkındalık, kullanışlılık ve uygulama etkililiği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmadığı” tespit edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde, İscioglu (2018), çalışmasında, çevrimiçi öğrenme ile “yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadığını” bildirmiştir. Ayrıca, Bülbül ve Yordam (2018), da çalışmaları sonucunda, çevrimiçi öğrenmede yaş göre anlamlı bir fark olmadığı ortaya konulmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik tutumları ile “sınıf değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına” göre, “öğrencilerin sınıf düzeyleri ile çevrimiçi öğrenme ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde, Tülübaş (2022), yapmış olduğu çalışmasında üniversite öğrencilerinin “çevrimiçi öğrenme düzeylerinin sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark göstermediğini” bildirmiştir. Ayrıca Hacıcaferoğlu ve Güner, (2021), çalışmalarında benzer şekilde, üniversite öğrencilerinin çevrimiçi “öğrenme düzeylerinin sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark göstermediğini” bildirmiştir. Bu sonuçlar, mevcut çalışmayı desteklemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik tutumları ile “öğrenim gördükleri bölüm değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile çevrimiçi öğrenme ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde, mevcut çalışmadan elde edilen sonuç ile ilgili bir çalışmanın bulunmadığı görülmüş olup, “elde edilen sonucun alan yazına katkıda bulunacağı” düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “akademik güdülenmeleri ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına göre, cinsiyet değişkeni ile akademik güdülenme düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde ise, kadın öğrencilerin akademik güdülenme skorlarının, erkek öğrencilerin skorlarından anlamlı derecede yüksek olduğu” görülmüştür. Alan yazın incelendiğinde, Görmez, (2014) yapmış olduğu çalışma sonucunda, Akademik olarak motive olmayan öğrencilere kıyasla motive olan öğrencilerin “faaliyetlerinde zorluklar karşısında daha çok çaba harcarlar ve başarmak için daha çok çalışacaklarını” bildirmiştir. Eroğlu, Yıldırım ve Şahan, (2017) ve Sevmiş, (2022) yapmış oldukları araştırmalarda, kadınların akademik

güdülenme düzeylerinin erkeklerin akademik güdülenme düzeylerinden anlamlı derecede yüksek olduğunu bildirmişlerdir. Kadınların akademik güdülenmelerinin yüksek olması erkeklere oranla kendilerini kanıtlama, kendi ayakları üzerinde durma ve geleceklerine kendilerinin yön verme arzularının olması şeklinde yorumlamak mümkündür. Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin “yaş aralıkları ile akademik güdülenme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu” tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, “ortaya çıkan anlamlı farkın, 22-25 yaş aralığı skorlarının, 18-21 yaş aralığının skorlarından anlamlı derecede yüksek olmasından “kaynaklandığı görülmüştür. Alan yazın incelendiğinde, Eroğlu, Yıldırım ve Şahan, (2017), “yaş değişkeni ile akademik güdülenme arasında anlamlı bir fark bulunduğunu” bildirmişlerdir. Ayrıca, İşman ve Demir, (2009), Çok ve Kutlu, (2018) da araştırmalarında, “yaş değişkeni ile akademik güdülenme arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğunu” bildirmişlerdir. Bu sonuçlar mevcut çalışmayı desteklemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin “akademik güdülenme ile sınıf değişkeni arasında yapılan analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin sınıf düzeyleri ile akademik güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde, Özgenel ve Deniz (2020), tarafından yapılan çalışmada, “öğrencilerin sınıf düzeyine göre akademik güdülenmelerinde anlamlı bir farklılık” tespit edilememiştir. Benzer diğer çalışmada; Aktaş (2017) tarafından yapılan çalışma sonucunda “öğrencilerin akademik güdülenmelerinde sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği” tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, mevcut çalışmayı desteklemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin “akademik güdülenmeleri ile öğrenim gördükleri bölüm değişkeni arasında” yapılan analiz sonuçlarına göre, “öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ile akademik güdülenme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı” tespit edilmiştir.

Alan yazın incelendiğinde, “mevcut çalışmadan elde edilen sonuç ile ilgili bir çalışmanın bulunmadığı” görülmüş olup, elde edilen sonucun “alan yazına katkıda bulunacağı” düşünülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, aşağıda bulunan önerilere dikkate alınabilir.

- Benzer araştırmalarda, çevrimiçi öğrenme eğitiminin uygulanmasıyla öğrencilerin çevrimiçi öğrenme tutumlarının akademik güdülenme üzerindeki etkileri incelenebilir.
- Farklı üniversitelerde öğrencilerin akademik güdülenme ve çevrimiçi öğrenme tutumlarını incelemek amacıyla daha geniş bir çalışma yapılabilir.

- Bu araştırmada, çevrimiçi öğrenme tutumunu ve akademik güdülenmeyi etkileyebilecek değişkenler sınırlıdır. Bu sebeple, gelecek araştırmalarda bu tutumu ve güdülenmeyi etkileyebilecek kişilik özellikleri, zekâ türleri, akademik öz yeterlik gibi kavramların da incelenmesi önerilebilir.
- Araştırmadan elde edilen sonuçlar dahilinde, üniversite öğrencilerinin akademik tutumlarının artırılması ve spora yönelik tutumlarının arttırılması adına yükseköğretim kurumları tarafından gerekli çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Ataş, B. (2017). *Açık ve Uzaktan Yükseköğretimde Öğrenme Ortamlarında Videonun Kullanımı: Türkiye'deki Uygulamalara İlişkin Değerlendirmeler*. (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Borman, W. C., Hanson, M. A., Oppler, S. H., Pulakos, E. D., & White, L. A. (1993). Role of early warning system experience in emerging markets. *Journal of Applied Economics*, 78, 443-449.
- Bülbül, T., & Yordam, M. F. (2018). Öğretmenlerin özyeterlilik algılarının çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazırbulunuşlulukları ile ilişkisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 447-470.
- Chen, C. H., & Wu, I. C. (2012). The interplay between cognitive and motivational variables in a supportive online learning system for secondary physical education. *Computers & Education*, 58(1), 542-550.
- Cynx, J., Williams, H., & Nottebohm, F. (1992). Dirty exports and Author's environmental regulations. *Proceedings of the National Academy of Economics*, 89, 1372- 1375.
- Çok, R., Kutlu, M. (2018). Üniversite öğrencilerin ders esnasında ders dışı internet kullanım davranışları ile akademik güdülenme düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 4(1), 1-21
- Draude, B., & Brace, S. (1998). *Assessing the Impact of Technology on Economics: Economic Perspectives* (HS Report. No. 81). U.S. Department of Economics.
- Eggen, P. & Kauchak, D. (2010). *Educational Psychology: Windows on Classrooms* (8th edition). Pearson Education International.

- Ergül, H. (2006). Çevrimiçi eğitimde akademik bağlarıym etkileyen güdülenme yapıları. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 5(1).
- Eroğlu, O., Yıldırım, Y., Şahan, H. (2017). Spor bilimleri fakültesindeki öğrencilerin akademik öz-yeterlik ve akademik güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Akdeniz Üniversitesi örneği. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 38-47.
- Fournier, M., de Ridder, D., & Bensing, J. (1999). Optimism and adaptation to multiple sectors: What does optimism mean? *Journal of Behavioral Economics*, 22, 303-326.
- Görmez, I. (2014). *Gezi Tabanlı Öğretimin Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Hayvan Çeşitliliği Konusundaki Başarısına, Süregelen ve Akademik Motivasyonuna Etkisi*. (Doktora Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gülbahar, Y. (2018). *E-Öğrenme*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Hacıcaferoğlu, S., & Güner, O. (2021). Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(73), 2260-2267.
- Horton, W. (2011). *E-Learning by Design*. John Wiley & Sons.
- Işık, M. & Yağcı, M. (2011). E-öğrenme teknikleri ile örgün eğitimin desteklenmesi. *Education Sciences*, 7(1), 426-432.
- İşcioglu, E. (2018). Online learning readiness level of high school teachers. *Age*, 22(29), 39.
- İşman, A. & Demir, Z. (2009). Uzaktan eğitim öğrencilerinin akademik güdülenme düzeyleri (SAÜ Örneği). *In Proceedings of 9 th International Educational Technology Conference*.
- Kalemoğlu-Varol Y., & İmamoğlu, A. F. (2014). Türk ve İngiliz eğitim sistemlerine ilişkin sayısal verilerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1).
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. (1. Baskı). Pegem A Yayınları.
- Kırık, A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişim ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.

- Küçükosmanoğlu, H. O. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının akademik motivasyon düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir çalışma (Konya ili Örneği). *Sanat Eğitimi Dergisi*, 3(1), 1-21.
- McDonald, J. T. (2002, Ocak). Using econometric methods in economics. *Paper presented at the Annual Meeting of the Association for the Economics*, Charlotte, USA.
- Mead, J. V. (1992). *Looking at the Graphs: Investigating the Markets (Report No. NCRTL-RR-92-4)*. National Center for Research on Economics. (NBER Document Reproduction Service No. ED346082)
- Odabaş, H. (2003). İnternet tabanlı uzaktan eğitim ve bilgi ve belge yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36
- Özgenel, M. & Deniz, A. (2020). Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ile akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişki: Öğretmen adayları üzerine bir inceleme. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 131-146.
- Saracaloğlu, A. S., Yenice, N., & Karasakaloğlu, N. (2009). Öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerileri ile okuma ilgi ve alışkanlıkları arasındaki ilişki (Pp. 167-185). *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 187-206.
- Sarıbaş, M., & Meydan, A. (2020). Coğrafya bölümünün alınmasının alınmasına karşı tutumları. *Türk Coğrafya Dergisi*, (76), 95-106.
- Sarıkaya, D. A. (2020). *Harmanlanmış Öğrenme Ortamları ve Uygulamalar*. E. K. Çakmak, & S. Karataş içinde, Çevrimiçi öğrenme farklı bakış açıları (s. 227-247). Pegem Akademi.
- Sevilmiş, A., & Şirin, E. F. (2016). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde akademik başarı: Üniversite yaşam kalitesi, akademik güdülenme ve akademik özyeterliliğin rolü. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 31-44.
- Sevmiş, D. (2022). *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Güdülenme Düzeyleri ile Kariyer Kararları Arasındaki İlişki*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, H., & Çakar, E. (2011). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejileri ve akademik güdülenme düzeylerinin akademik başarılarına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 519-540.

- Tülübaş, T. (2022). Çevrim içi öğrenmede öz-düzenleme becerisinin akademik başarıya etkisi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(2), 389-416.
- Tüzün, H. (2004). *Motivating Entrepreneurs in Markets. Doctoral dissertation.* Johns Hopkins University.
- Wilkesmann, U., Fischer, H., & Virgillito, A. (2012). *Academic Motivation of Students-the German case.* Zentrum Für Weiterbildung.
- Yunus, M., Setyosari, P., Utaya, S., & Kuswandi, D. (2021). The influence of online project collaborative learning and achievement motivation on problemsolving ability. *European Journal of Educational Research*, 10(2), 813-823.

EXTENDED ABSTRACT

Aim and Scope: Online learning has become increasingly “common day by day and is being used” extensively across the education spectrum. With the spread of online learning instead of schools, Spinners and classrooms; Abstract concepts such as virtual school, classroom, and Transformer environment began to be used. As it becomes easier to store parts of technology, they are becoming more social on a global scale (Gülbahar, 2018). Online learning environments occur in indirect virtual learning environments. With the management system, distribution can be transformed into a multidimensional learning application with a virtual learning environment, video conferencing, forums, live lessons, exams, messaging applications, learning, reporting and analysis capabilities (Sarıkaya, 2020). Academic motivation is classified as the amount of capacity required to achieve academic success. Motivation, which activates the individual's orientation towards a certain goal, is expressed as a power that ensures the continuation of this effort and directs it in that direction (Acat and Köşgeroğlu, 2006, p.204-205). Although some of the students in educational institutions are willing to participate in the learning process, it can also be observed that some students do not want to participate in the learning process. Students who do not want the learning process get bored and avoid problems instead of finding solutions to them. The reason for this difference between students is student motivation. Motivation also plays an important role in the learning and teaching process that ensures the individual's behavior. When academic motivation is strong, factors such as academic success, creative thinking and learning skills, and satisfaction with school can be positively affected (Küçükosmanoğlu, 2015, p.3). Students with high academic motivation actively participate in learning and

work hard to obtain knowledge (Eggen and Kauchak, 2010). In this case, it is stated that academic motivation has a positive effect on academic success (Wilkesmann, Fischer & Virgillito, 2012). Nowadays, when technology is developing rapidly, education and training services can now be provided online and through online systems. With the increase in online education and training services, the effects of online education and training on students' motivation and attitudes are a matter of curiosity. For this reason, the study aimed to examine the online learning attitudes and academic motivation of university students who do or do not do sports in terms of some variables.

Methods: In the research, survey model, one of the quantitative research methods, was used. While the population of the research consists of students studying at Dicle University, the sample of the research consists of 1496 students selected by easy sampling method. Personal Information Form, Online Learning Attitude Scale and Academic Motivation Scale were used as data collection tools in the study. The data collected within the research was analyzed using the SPSS program. In the analysis of the data, calculations were made for frequency distributions, arithmetic means and standard deviations, and Independent Sample T Test and One Way Anova tests were used.

Findings and Conclusion: As a result of the analysis, it was determined that the online learning attitudes of female students were significantly higher than the online learning attitudes of male students. It has been observed that the age range of the students, the departments they study in and the class variable do not affect the attitude towards online learning. It was determined that the academic motivation levels of female students were significantly higher than the academic motivation levels of men. It was determined that the academic motivation levels of students between the ages of 22-25 were significantly higher than the academic motivation levels of students between the ages of 18-21. It was determined that students' academic motivations did not differ according to grade level and department variables. When the literature was examined, it was seen that there were many studies that contradict and parallel the study results (Sarıışbaşı and Meydan, 2020; İçcioğlu, 2018; Tülübaşı, 2022; Hacıcaferoğlu and Güner, 2022; Görmez, 2014; Eroğlu et al. 2017).

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi

Yazar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanmamıştır.